

جاڭا قونىس ، جاڭا كاسپ ، جاڭا تۇرمىس

(باسى 1 ـ بەتتە)

” ەڭ سوغغى قۇمدى ۋشول تايپاسى“ بۇكىلدەي كوشپ، تارىھى سەكرۇدى جۇزەگە اسردى.

”قۇبىر سۋى ۋتاتتى ەكەن“ دەگەن ۋسوزدى شولپانخان اۋزىنان تاستامايدى ، ۋار كۇنى قۇبىردان اقتان ”تاتتى سۋدى“ تۇتتۇ ونى مەرەپگە بولەدى.كونە جۇرتتا تۇرعىندار كوبىنەسە جوعارى فتورلى، سور سۇ ىشەتىن، ول مەملەكتەتلك اۋىز سۇ ولشەمىنەن كوش الس ەدى. جاڭا ۇپگە كوشپ كىرگەننەن كەين ۇكىمەت قارجى قوسپ جەرگىلكىتى ورنىدا سۇمەن قامداۋ، ۋبىر جايلى ەتۇ زاۋودىن سالىپ، اۋىز سۇ ھاۋىپسىزدىكى ماسەلسىن شەشتى.

”ول كەزدە جىڭغىل بۇتاعىنان نەمەسە قامىستان جاي عانا بۇلىپ، جۇپ ـ جۇقا لاي جاعىلعان ۋشارباق ۇيدە“ تۇرامىز، جىلىنا 7 اي بويى قۇمدى بوران اۋا رايى جالعاتىن“. تۇرعىن اجاحن ۋماتىۋسۇپنىڭ ۋيى تاـ ماشا اشەكەيلەنپىتى، ”قازىر ۋيىمىز كەڭ دە جايلى، تابىعي گاز، ەلەكتر سۇ جىلىتقىشى سىياقتىلاردىڭ ۋبارى بار، تاماق سىستەۋ، جۇنىۋ وتە قولايلى بولدى“.

”قۇمدى شولدىن كوشپ شقىياـ سا، قىستانق تۇرعىندارى قۇم ـ توپراقـ تان كوز اشا الھاي، سور سۇ ۇنىشىپ وتىراتىن جاعايدىان ارىلا الھاس ەدى. اسرەسە، وقۇ ـ اعارتۇ، تۇرعىن ۋيى، اۋىز سۇ، نەگىزگى ەمدەۋ سىياقتى چاقـ تاردا ورنى تەپكەن ماسەللەردى تۇبەـ گەيلى شەشۇ قىيىن ەدى“، ـ دەدى ۋدارىابويى اۋلىدىق پارىتكومىنىڭ شۇجى جيا سۇنىپڭ.

ئىستەيتىن جۇمىس تابىلىپ، جىگەـ

رى ارىنداي ئتۇستى

ەندى عانا كوشپ كەلگەنىندە، 60 جاستاى باقتىخان ابدۇعىينىدىڭ قۋاـ نىشى دا، ۋايىمى دا بولدى. قۋانىشى ۇلى مەن كەلىنىنىڭ تۇراقتى قىزمەتى بولغاندىعى ۋايىمى دەنساۋلىعى مقتى بولسا دا سىستەيتىن ۋسى تاپپاعاندىعى ەدى.

بيىل اۋتونوميالى رايوننىڭ كەـ

دەيلەردى سۇيەمەلدەۋ امانات ـ قارىز قارجىسىنىڭ قولداۋىندا، قىستانقا 420 مۋ جەرگە سەكسەۋىل ەتتى سۇڭغىلاـ.

سى سىناق اتىزى نىسانى سالىنىپ، ساـ پالى سەكسەۋىل جانە ەتتى سۇڭغىلا تۇقىمى ەنگىزىلىپ، تامشىلاتىپ سۇارۇ سىياقتى قۇرىلغىلارمەن جابدىقتالىپ، ”كووپەراتيۋ + ەگىنىشلىك ۋىرى وتباسى + كەدەي وتباسى“ كاسپ سالاسى بىرىككەن تۇلعا ۇلگىسى ارقـلى 102 وتباسىنداعى قىستانق تۇرعىنىن كاسپ سالاىنىن دامىتۇعا جەتەكتەدى. باقتىخان وتباسى وسىنىڭ قاتارىنىدا ەدى.

”دەنساۋلىعم چاقسى، ەشتەگە سىتەمسەم بەي ـ جاي بولامىن“. باـ قىتخان بىلاي دەدى: ”وتباسىمداعى 4 جانعا ادام باىسنا 2 مۇدان 8 مۋ جەر ۋبولىندى، ۋبىر مۋ جەردەن ورتا سەىپەين 5000 يۋان كىرىسى كىرەدى، سىتەگەن ساىين ارىنداپ كەلەمىن“.

ەتتى سۇڭغىلا ەگىنىشلىك وتباسـ ىنان ەتتى سۇڭغىلا ەڭۋ، مانەرىلەۋ، ساتۇ شارۋالار كاسپىتك سەلبەسنىك كووپەراتيۋنىڭ مۇشەسى بولعانعا دەيىن، ونان سەكسەۋىل ەتتى سۇڭغىلا سىناق اتىزىنىڭ باسقارۇشىسى بولعانعا دەيىن ەتتى سۇڭغىلا ەڭۋ تەخنىكاسىن جانە باپتاۋ ادىسىن ۇزدىكىسىز ۇيرەنۇ بارىسىندا الھىچان پايداسىن كورىپ، ۋومىرنىڭ قۇنى مەن بەتالىسىن تاپتى. ”سەلبەستىك كووپەراتيۋ قۇرنلـ

ھاننان كەيىن، ەتتى سۇڭغىلانىڭ ۋتۇـ سىمى ارتتى، ساپاسى دا بارغان ساىين چاقسارىپ، ەتتى سۇڭغىلانىڭ اتىزدا ۋشىرىپ كەتەتىن جايىتتەرى ەندىگارى تۇلىمادى، مۇنان دا ماڭىزدىسى، قىستانق تۇرعىندارى ساتىلىۋىنان الڭامدايـ تىن بولدى“، ـ دەدى الھىچان ـ ”بيىل جاڭادان ەگىلگەن 420 مۋ جەردەگى سەكسەۋىلدىك اراسىنا كەلەر جىلى ەتتى سۇڭغىلا ەڭۋگە بولادى، قىستانق تۇرعىندارىمەن بىرگە چاقسى باپتاپ، ەرتەرەك ونىمدىلىككە قول جەتكىزۇـ

گە قۇلىشىنامىن“.

دارىابويى اۋىلى دارىابويى قىستاـ ىنىڭ ۋبىرىنىشى شۇجى جاۋ گاڭ تىلـ شىگە: ”ەتتى سۇڭغىلا وسى اراعا ەڭۋگە ۇيلەسەدى، كاسپورىندار ۋبىر تۇتاس ساتىپ الاتىنىدىقتان، قىستانق تۇرعىندارىنا تۇراقتى كىرسى الا كەلدى“ دەدى.

قازىرگە دەيىن، دارىابويى اۋىلى جىيىنى 1000 مۋ جەرگە سەكسەۋىل ەكتى، كەلەر جىلى اراسىنا ەتتى سۇڭغىلا ەڭۋگە بولادى، شامامەن جىلدىق ۋنىم مولىشەرى 70 توننا بولپ، ارتقان كىرىسى 4 مىللىيون 200 مىڭ يۇانغا جەتەدى.

بۇگىنگى كۇندە، دارىابويى تۇرـ ىندارىنىڭ ۇيىندە بولسىن، دۇكەن ـ تاعامجايلاردا بولسىن، سەكسەۋىل ەتتى سۇڭغىلا سىناق اتىزىنىدا بولسىن قازبالاس ادامداردى كورەسىز، كوپشـ

لىك تۇگەلدەي وزدەرنىڭ قوسى قولـ مەن جاڭغا مەكەندەرىن ۋسىپتى دە كوركەم ەتىپ قۇرۇدا.
جاڭا كاسپپەن شۇغىلداىئۇدىڭ بوـ

لاشاعى نۇرلى

قىستانق تۇرعىندارىنىڭ جاڭا تۇراـ ىندا، ۋىلىشى ۋار وتباسىنىڭ بارىندە ۋبىر ۇلشەممەن سالىنعانداي قوناق بولمەسىنىڭ بار ەكەندىگىن بايقادى. 6ـ ايدىڭ 24 ـ كۇنى قۇربانخان ۋماتىروزى تىلىشگە مۇنىڭ قىستانق تۇرعىندارىنىڭ ساياـ حات كاسپىن دامىتۇنا كومەكتەسەتىن حاـ لىقتىق تۇسەلىحانا ەكەندىگىن ايتتى.

2 جىلدىك الدىندا شىينجياڭ قازىنا ـ ەكونومىيكا داشۋەسىنىن وقۇ بىتىرگەن قۇربانخان بۇگىنگى كۇندە شولەدگى كۇزەتشى شارۋالار ساياحاتى شارۋالار كاسپىتك سەلبەسلىك كووپەراتيۋىنىڭ جاۋايتىسى.

”جىيىنى 1000نان استام ساياحاتشى قابىلداپ، تىجارات سوماسىن 200 مىڭ يۇاننان اسىردىم“. قۇربانخان 2019 ـ جىلعى شارۋالار ساياحاتى سەلبەستىك كووپەراتيۋىنىڭ قولعا كەلتىرگەن تاـ بىستارىن ەرەكشە ماقتانىشپەن تىلگە

تەستىگىندە جۇمىسقا تۇرىپ، تۇراقتى كىرسىكە يە بولدى. وسى توقماشلىق سەرىكتەستىگى مەن ياركەن اۋداندىق كاسپىتكە نەحنىـ كالىق مەكتەپ ۋنىدىرىسى، وقىستۇ، زەرتتەۋ سەلبەستىگىن جاساسىپ، بيىل وقۇ تاۋىساتىن 130 وقۇشنى چىڭداۋعا ۇيرەنۇگە جىبەردى.

”مەن قازىر اي ساىين 2300 يۇاننان استام ەڭبەكاقى الامىن“، ـ دەدى ارىزىڭسۇل تەبىرەنە، ـ ”بسۇل جەردە تەخنىكا يىگەرىپ، باسقارۇ بىلىمـ دەرىن ۇيرەندىم، اقشا دا تاپتىم“.

”ۋبىز جەرگىلكىتى ورنىنان 800

ادامدى ورنىقتى جۇمىستاندىردىق، كاـ سپورىنىمىزدا جۇمىسقا ورنالاسقان ارھيۋ تۇرعىزىلىپ، كارىچكالاىندىرىلدـ ىعان كەدەي وتباسىلارىنان 219 ادام ۋساتتى تۇردە كەدەيلىكتەن ارىلدى“، ـ دەدى وسى توقماشلىق سەرىكتەستـ گىنىڭ جاۋايتىسى ھۇڭ لۇڭجۇ.

جۇمىستاندىرۇ كوشەسى كەدەيلىكـ تەن ارىلتۇ جولىن اشتى

ياركەن كوشەسى ۋسى باسقارماـ سى جايىتەرەك قىستانعىنىڭ جۇمىستانـ دىرۇ كوشەسىندەگى ”تۇرسۇنگۇل كىيم تىگۇ دۇكەنىنە“ كىرگەنىمىزدە، تۇرسۇنگۇل ۋوزنىڭ تۇرمىسىنداعى وزگەرىستەردى جۇزىنەن كۇلكى ەسە

الدى. قىستانق تۇرعىندارىن حاللىقتق تۇسەلىحانالاردى رەتتەشۇنە، حاللىقتق تۇسەلىحانا باسقارۇ بىلىمدەرىن جەتـ كىزۇگە، دوۋىىندا نىكە تاراتۇ تۇعىرى ارقىلى دارىابويىن تانىستىرتۇعا جەتەكـ شىلىك ەتتى... قۇربانخاننىڭ ۇپچات دوستار شەڭبەرىندە، دارىابويىنىڭ وزـ گەرىسى مەن العا باسۇ اياق السىى ەسـ تەلىككە نىنعان.

”اۋلىداستارىمىنىڭ قىزمەت وتەۋ ساپاسى مەن كۇتىپ الۇ دەڭگەيىن جوـ عارىلاتۇعا قۇلىشىنىپ، ساياحاتشىلارـ دىڭ بۇل ارادا ويداىغداي تاماقتانىپ، چاقسى جاتىپ، كوڭلىدى قىدىرىپ قايتۇنغا جاعداي جاساپ، اۋلىداستارىمـ نىڭ ساياحات كاسپىىن دامىتۇ ارقىلى كەدەيلىكتەن ارىلىپ، كىرىسىن ارتتىرـ ۇننا دا مۇمكىندىك تۇدىرامىن“. قۇرـ بانخان سويلەي ۋجۇرىپ، ساياحاتشىـ لاردى قۇمدى ۋشولىڭ ىشكى جاعىنا قاراي باستادى.

دارىابويىنىدا، قۇربانخان سىياقتى ويى ورەلى، سىكەر جاستار بارغان ساىين كوبەيىپ كەلەدى، ولار ۋوز قۇلىشىنىستارى ارقىلى ۋسىپتى دە كەڭ ورىسكە بەت لىپ، وسى زامانى تۇرـ مىسپەن قاۋىنىشۇدا.

مۇنان سىرت، دارىابويى اۋىلى تاغى حوتان قويى باغمىشلىق كاسپىىن زور كۇشپەن دامىتتى، مال باغمىشلىعى سەلبەستىك كووپەراتيۋى باىعمىداعى حوتان قويىن 27 مىڭنان اسىرعان، مۇنان كەدەي وتباسىلارىنىڭ ورتاشا كىرىسى 4000 يۋان جوعارىلايتىندىعى مەجەلەندى.

”مال باغۇ، ەتتى سۇڭغىلا ەڭۋ، ساياحات سىنىدى3 اتتى اربانىڭ‘ العا تارتۇنىدا، ۋبىز قالىڭ ەگىنشى بۇقارانى باستاپ، كەدەيلىكتەن ارىلىپ، دوڭگەلەك داۋلەتتىلىككە جەتۇ جولىندا ەكىنىدەي العا لىگەرلىپ، قۇمدى شولـ دەگى جاڭغا تۇراعىمىزدىڭ تىرشىلىك تىنىسى مەن مىر شەڭدىگىن قاۋىلاتۇبىمىزـ عا سەنىمىمىز، بەكىمىمىز كۇشتى“، ـ دەدى جيا سۇنىپڭ.

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

اڭگىمەلەپ بەردى. بۇرىن وتباسى ۋۇپى ـ ۋتاپى تۇرمىس كەشىرىپتى، كىيىم تىگە الاتىن تۇرسۇنگۇل ۇكىمەتنىڭ كومەگى مەن جەتەكشىلىگىندە 4 جىلدىڭ الدىندا كىيىم تىگۇ دۇكەننىن اشادى. قارىدارلارـ دىڭ كۈبەيبە تۇسۇبەىن، تۇرسۇنگۇل ماڭاينىداعى كەدەي وتباسىلارىنداعى اىپەلدەردى وزىمەن بىرگە سىتەۋگە ىنـ تاللاندىرادى، بۇگىندە ونىڭ دۇكەنىندە سىستەيتىن ادام 6عا جەتىپ وتر ەكەن. تۇرسۇنگۇل كىيىم تىگۇ دۇكەـ نىندە جۇمىس سىستەيتىن ارھيۋ تۇرعـ زىلىپ، كارىچكالاىندىرلىغان كەدەي وتباسىنان شىققان قۇربانىنىسا راحمان ۋوزنىڭ بۇل جەردە سىتەگەنىنە 3 جىل بولغانىن، ۋنىسى مەن كەلىندـ نىڭ دە وسى كوشەدە جۇمىس سىتەيـ تىنىن ايتتى. ۋيى شىنىدەگىلەر مەن تاباتىن كىرىستەرى تۇرالى ايتقاندا، قۇربانىنىسانىڭ جۇزىنەن ماقتانىشى لەبى ۋبىلىنىپ تۇردى.

جايىتەرەك قىستاعىنداعى جۇـ مىستاندىرۇ كوشەسىندە تۇرسۇنگۇل كىيىم تىگۇ دۇكەنى سىياقتى شاعىن دۇـ كەندەر 208 ادامنىڭ جۇمىستانۇنىنا باىستاماشلىدىق ەتىپ، 23 كەدەي وتـ باىسانان 41 ادامنىڭ كەدەيلىكتەن ارلىۇنغا كومەكتەستى.

قائەرى تومەن وڭىرلەردە جاز ماۋسىمىندا نىدەتتەن ساقئائۇ ـ

ئىزگىنىدەۋگە قانستى ساقئائۇ باعدارناماسى شىقتى

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت

ھاۋىي قۇمىنىڭ ھىيئەت